Nr. 98 Koźmin, sobota dnia 9 grudnia 1922 r. Rok 35

Przedpłata:
Miesięcznie { w eksped. 200 mk. / na poczcie 210 mk.
Numer pojedyńczy . 30 marek

ORĘDOWNIK POWIATOWY

Ogłoszenia:
przyjmuje się za opłatą
mm 1-łam. na str. 6-łam. 30.00 mk
mm reklam. 1-ł. na str 3-ł. 50.00 mk

Administracja Koźmin

Wychodzi w środy i soboty

Telefon nr. 34

Dział urzędowy

Nr. 575. **Dotyczy ochrony znaków pomiarowych (trygonometrycznych kamieni rozpoznawczych.**

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych — Departament V. — w Poznaniu przesłało w powyżej wymienionej sprawie okólnik z datą 31 października 1922 — L. dz. V. A. — 3363/22, którego treść poniżej do ogólnej wiadomości i zastosowania się podaje:

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych otrzymuje ciągle ze strony tak władz wojskowych jak cywilnych oraz osób prywatnych zażalenia na niszczenie względnie usuwanie lub przesuwanie znaków pomiarowych (triangulacyjnych) zwłaszcza przez ludność włościańską.

Według obowiązujących w b. dz. pruskiej przepisów (ustawa z 7. 10. 1865 r. Zb. Ust. P. str. 1003, Ustawa z 7 4. 1869 r. Zbiór Ust. P. str. 729, ustawa z 3 6, 1874 r. Zbiór Ust. Pr. str. 239 i instrukcja z 20 7 1878 r., Dz. Min. Spraw Wewn. str. 190, dotyczące sporządzenia i utrzymania **trygonometrycznych kamieni rozpoznawczych)** — znaki triangulacyjne, dla uchronienia ich od wszelkiego rodzaju uszkodzeń, otoczone są w promieniu 79 cm. dokoła kamieni rozpoznawczych kolistą powierzchnią ochronną o obszarze 2 mtr. kwadr., która należy do Skarbu Państwa i wyłączoną jest z pod uprawy (§ 2 instrukcji z 20 7. 1878 r.). Właściciele gruntów po większej części nienależycie uświadomieni co do celu i znaczenia kamieni rozpoznawczych — w mniemaniu, iż ta powierzchnia wprawdzie do nich nie należy, że jednak pozostawiono im używalność tych powierzchni, zaorują ochronną powierzchnię a przez to uszkadzają kamień trygonometryczny a zarazem i wieżę ochronną. Przez zaorywanie i bronowanie powierzchni ochronnej powstają często tylko przesunięcia i uszkodzenia kamieni, co jednak również powoduje, że punkt taki staje się niezdatnym do użytku. Odnowienie go połączone jest z bardzo wielkiemi kosztami, wartość bowiem kamienia triangulacyjnego, licząc pracę włożoną do obserwacji i obliczenia, wyraża się obecnie cyfrą przeszło trzech miljonów marek.

Pierwszorzędna wartość znaków pomiarowych dla celów obrony Państwa jakoteż naukowych i gospodarczych interesów kraju zniewala mnie do zwrócenia się do Panów, aby sprawie ochrony tych znaków poświęcili specjalną uwagę i wydali w tej mierze ewentualnie bliższe zarządzenia.

1. W zarządzeniach tych chodzi w pierwszem rzędzie o należyte pouczenie ludności zwłaszcza włościańskiej, o dotkliwości straty dla Państwa i społeczeństwa, jaką się wyrządza przez niszczenie, usuwanie lub przenoszenie znaków pomiarowych, przy równoczesnem zwróceniu uwagi tejże ludności na to, iż miljonowe szkody jakie ponosi Państwo wskutek samowolnego postępowania ze znakami będzie musiała pokryć następnie sama ludność w formie podatku na zwiększoną potrzebę państwową. To pouczenie ludności, niejednokrotnie nieświadomie uszkadzającej znaki pomiarowe, zlecą władze administracyjne komisarzom obwodowym, wójtom i sołtysom.

2. Z pouczeniem tem należy połączyć zarazem ostrzeżenie ludności, iż bezprawne postępowanie ze znakami pomiarowemi może dla niej zrodzić dotkliwe ujemne skutki tak ze względu na karalność takiego postępowania, jak również ze względu na odpowiedzialność cywilną za szkodę wyrządzoną Państwu.

Rozmyślne niszczenie punktów trygonometrycznych podlega podług § 6 ustawy z 7 10. 1865 r. względnie ustawy z 7 4. 1869 r. oraz § 23 instrukcji z 20 7. 1878 r. karze według ustawy karnej (§§ 304; 306 i 370).

3. Dalszym środkiem dla ochrony znaków pomiarowych będzie perjodycznie sprawdzanie ich stanu przez organy Policji Państwowej podczas obchodów służbowych (§ 23 pkt. 1 instrukcji z 20 7. 1878 r.) donoszenie o dostrzeżonych uszkodzeniach tub przesunięciach tych znaków władzy administracyjnej I-szej instancji, wyśledzenie winnych niejprawnego postępowania ze znakami pomiarowemi i skierowanie sprawy na właściwą drogę celem ukarania winnych (§ 23 instrukcji pkt. 2 z 20 7. 1878 r.) Organa Policji Państwowej nie będą jednak ograniczać się w opiece nad znakami pomiarowemi do działania wyłącznie w wypadku zawinionego ich uszkodzenia: obowiązkiem tych organów będzie również donoszenie władzy administracyjnej także o uszkodzeniach znaków wynikłych z naturalnego ich pochylenia się, z gwałtownych opadów deszczowych itp.

4. W przedstawionej wyżej akcji ku ochronie znaków pomiarowych, winny organa Policji Państwowej znaleźć poparcie u komisarzy obwodowych, wójtów i sołtysów, którzy jako władze miejscowe zobowiązani są według § 6 ustawy z 7 10. 1865 r. (Zb. Ust. str. 1003) wzgl. ustawy z 7 4. 1869 r. (Zb. Ust. Pr. str. 729) oraz § 23 instrukcji z 20 7. 1878 do czuwania nad utrzymaniem kamieni rozpoznawczych w należytym stanie, a którym należy polecić, aby o dostrzeżonych względnie znanych im wypadkach uszkodzenia znaków zawiadamiali bez zwłoki Policję Państwową.

5. Przez tak zorganizowaną akcję opieki nad znakami pomiarowemi osięgną władze administracyjne cel dwojaki, w szczególności: ochronę znaków przed uszkodzeniem ze strony ludności, oraz konserwację tych znaków w stanie odpowiednim. Aby zapewnić kompetętnym władzom wyższym należytą, sprężystą kontrolę w sprawie ochrony i konserwacji znaków pomiarowych, będą władze niższe donosić z możliwym pośpiechem we właściwej drodze Ministerstwu Robót Publicznych o wszelkich dostrzeżonych uszkodzeniach znaków triangulacyjnych, jak również o wszelkich zmianach w stanie tych znaków, mogących narazić je na niebezpieczeństwo uszkodzenia.

— L. dz. V. A. 3363/22 —

Poznań, dnia 31 października 1922 r.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Za Ministra: (—) Boening.

Dyrektor Departamentu.

Panów burmistrzów, Komisarzy obwodowych, Posterunkowych P. P., Sołtysów gminnych i dworskich powiatu Koźmińskiego wzywam niniejszem do ścisłego dopilnowania przestrzegania powyższego zarządzenia i donoszenia mi o każdym poszczególnym wypadku usunięcia lub uszkodzenia kamieni trygonometrycznych celem oddania winnych do ukarania względnie do dalszego zarządzenia.

Panów nauczycieli proszę również o pouczenie dzieci szkolnych o celu i ważności kamieni trygonometrycznych. — Nr. dz. 6344/22. St. —

Koźmin, dnia 28 listopada 1922.

Starosta, Czarnecki.

Nr. 576. W ślad za obwieszczeniem tutejszem z dnia 2 listopada 1922 — Orędownik pow. Nr. 88 pozycja 523 zarządzono nadal przyjmowanie ochotników do wszystkich rodzajów broni a zwłaszcza do artylerji i jazdy z wyjątkiem służby gospodarczej weterynarji, uzbrojenia i czołgów.

Termin przeglądu wyznaczyło P. K. U. na dzień 15 grudnia 1922 o godzinie 13-tej w lokalu P. K. U. Gostyń. Petenci rocznika 1902, 1903 i 1904 winni przedłożyć urzędowe świadectwo moralności, mieć zgodę ojca lub matki względnie osoby miejsce rodziców prawnie zastępującej, o ile nie ukończyli 21 lat życia.

Ochotnicy winni zabrać również żywność, gdyż będą w tym samem dniu wcieleni do formacji.

— Nr. dz. 419/22 W. I. —

Koźmin, dnia 7 grudnia 1922 r.

Starosta, Czarnecki.

Nr. 577. Na mocy § 18 lit. K instrukcji z dnia 23 października 1817 (zbiór praw str. 248) w połączeniu z § 3 ust. 2-gi i z § 5 poz. 1 rozporządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 26 stycznia 1921 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem b. Dzielnicy Pruskiej w przedmiocie tymczasowego ustroju władz szkolnych na obszarze byłej dzielnicy pruskiej (Monitor polski z roku 1921 Nr. 22 Dz. urz. 57)

I. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego wyłącza z dniem 1 listopada 1922 r. katolików z Rzemichowa z katolickiej gminy szkolnej w Kuklinowie powiatu koźmińskiego, a włącza ich do katolickiej gminy szkolnej w Wyganowie tegoż powiatu.

II. Katolicy z Rzemichowa winni od dnia 1-go listopada 1922 r. opłacać podatki szkolne do kasy katolickiej gminy szkolnej w Wyganowie.

— L. dz. 166/22 II. Koźm. —

Poznań, dnia 8 listopada 1922 r.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego

Wydział II.

Za Kuratora:

(—) Rankowski

w z. Naczelnika Wydziału II.

Powyższe podaję do publicznej wiadomości.

— Nr. dz. 241/22 S. O. I. —

Koźmin, dnia 1 grudnia 1922.

Starosta, Czarnecki.

Nr. 578. **Zestawienie wydanych rocznych kart łowieckich w miesiącu listopadzie b. r.**

1. Sobiak Leon, strzelec — Siedmiorogów
2. Fryc Claahsen, ziemianin — Wronów
3. Nowicki Władysław, dzierżawca prob. Wałków
4. Kisielewski Stefan, rolnik — Lipówiec
5. Grzebuliński Aleksander, rolnik — Głuchówek
6. Sierszulski Stanisław, rolnik — Pogorzela
7. Rybicki Henryk, dyrektor dóbr — Trzecianów
8. Bauer Fryderyk, syn gosp. — Gumienice
9. Gidaszewski Nikodem, dzierżawca majątku Kromolice
10. Strzelczyk Ludwik, syn gosp. — Bruczków
11. Urbański Aleksander, gosp. — Borek
12. Nowak Wojciech, ogrodnik — Koźmin
13. Karol Hermann, rolnik — Ochla
14. Bartosik Ludwik, kucharz — Starygród
15. Hoffmann Emil, kierownik budowli — Koźmin
16. Franke Paweł, gospodarz — Głuchówek
17. Eisenbrandt August, gospodarz — Głuchówek
18. Fechner Emil, gospodarz — Staniew
19. Grollmütz Hugon, rolnik — Lipówiec
20. Reimann Oskar, syn gospodarza — Siedmiorogów (3 dniową)
21. Oehlke Otton, syn gospodarza — Siedmiorogów (3 dniową)
22. Fitzner Jan, syn gospodarza — Siedmiorogów (Kromolice)
23. Zmyślony Franciszek, gospodarz — Staniew

— Nr. dz. 6494/22 St. a. —

Koźmin, dnia 2 grudnia 1922 r.

Starosta, w z. Andrzejczak

Obwieszczenia innych władz.

Nr. 579. 1. Ferje świąteczne Bożego Narodzenia trwają od 22 grudnia do 9 stycznia włącznie (zawieszenie zajęć 21 grudnia po lekcjach, podjęcie nauki 10 stycznia rano).

2. Nie wszyscy nauczyciele jeszcze dostosowali się do rozporządzenia Kuratorjum w sprawie przedłużenia legitymacyj służbowych (Dziennik Urzęd. nr .8.)

Koźmin, dnia 7 grudnia 1922 r.

Inspektor szkolny.

Chojecki.

Dział nieurzędowy

Ze świata

Siedmiu byłych ministrów Greckich skazanych na śmierć.

Atenty, 28 11. Dziś rano zapadł wyrok w sprawie b. ministrów b. gabinetu Gunarisa. Gunaris, Tetokis, Protopapadakis, Siradoh, Hadianiskos, Baltaci zostali osądzeni na karę śmierci. Strategos i Gudas na ciężkie roboty bezterminowe. Wojskowi również na degradację. Niezależnie od tego Gunarisa skazano na grzywnę 200 tys. drahm, Stradosa na 350 tys. drahm, Protopapadakisa 500 000 tys. drahm, Baltaci 1 miljon drahm, Tootokisa i miljon drahm, Gudasa 200 tys. drahm. Egzekucja skazanych na śmierć wykonaną została niezwłocznie. — Wszystkie osoby, skazane na śmierć za zdradę stanu, zostały wczoraj stracone.

Wiedeń, 29. 11. „N. Freie Presse“ donosi z Londynu, że w tamtejszych kołach politycznych panuje wielkie oburzenie z powodu stracenia w Atenach ministrów b. gacinetu Gunarisa. Zdaniem dzienników następstwem wykonania wyroku śmierci, będzie natychmiastowe wstrzymanie pomocy finansowej, którą Anglja wraz ze St. Zjedn. przyrzekła udzielić Grecji.

Wiadomości pozamiejscowe

Środa. (Nieszczęście przy pracy). W dniu 22 listopada b. r. zdarzył się w tutejszej cukrowni bardzo tragiczny wypadek. Otóż robotnik Marc. Błachowiak schwycony został przez transmisję będącą w zapędzie i poniósł śmierć na miejscu.

Wóz meblowy w płomieniach. W nocy z soboty na niedzielę zaalarmowano straż pożarną na ul. ks. Piotra Wawrzyniaka 26. Z niewiadomej przyczyny zaoalił się w podwórzu stary wóz meblowy, którego dwie ubogie rodziny używały za mieszkanie. Wóz spalił się do połowy, a z nim jednocześnie część dobytków ubogich ludzi.

Ofiary i pokwitowania

Zebrane na wieczorku u p. Gołębiów 25 000 mk. dla biednych miasta Koźmina odebrałem, z czego niniejszem kwituję. Nowakowski, burmistrz.

Nakładem i drukiem Edwarda Kraszewskiego w Koźminie. Odpowiedzialny redaktor Edward Kraszewski w Koźminie